

Ledare

Vad händer på utbildningsinstitutet?

»Ansvaret ligger ytterst på kyrkostyrelsen att utreda vad som händer«

Under de senaste månaderna har frågorna varit många och kritiken stark mot Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Studenter, anställda och tidigare anställda har vittnat om allvarliga arbetsmiljöproblem. Det talas öppet om en djupgående och allvarlig kris. Många studenter och anställda vid institutet uppger att de mår rent ut sagt dåligt. Det är alltid svårt att veta vad som är den faktiska situationen vid institutet som utomstående observatör. Men larmen från institutet och kritiken är tillräckligt allvarliga för att något måste göras nu. Och vi som arbetar i Svenska kyrkan, ute i stift och församlingar, har rätt att både få ställa krav och att få svar på våra frågor om vad som händer vid institutet. Institutet är ju ingen privatskola.

Det har under decennier funnits en obefogad, onyanserad och förvrängd kritik mot det som tidigare var pastoralinstitutet i Lund och Uppsala. Det har varit kritik som framförallt framförs från prästkandidater och utomstående påtryckare som önskat en högervridning av prästutbildningen och med något drömskt i blicken sneglat mot Rom och som fortfarande inte fattat att vi redan 1958 öppnade prästämbetet för kvinnor i Svenska kyrkan. Men den kritikstorm som nu kommer mot det nya utbildningsinstitutet är av annat slag och därför än mera allvarlig.

Hur utbildningsinstitutet fungerar är också en viktig framtidsfråga. Utbildningsinstitutet utbildar våra framtida församlingspedagoger, kyrkomusiker, präster och diakoner. Institutet är därför en mycket viktig och central institution inom Svenska kyrkan. De studenter som går vid institutet befinner sig redan i en mycket utsatt, och skulle jag vilja påstå, pressad situation. De är i slutet av en lång och krävande utbildningsprocess.

De har vägts, kontrollerats, utvärderats och testats av kyrkan. De har fått gå igenom antagningskonferenser. Nervöst fått träffa otaliga stiftsadjunkter och kanske flera biskopar som under olika sittningar och samtal kommit med ibland för kandidaten outgrundliga frågor och varje biskop har haft sin speciella form och agenda för att kolla om kandidaten är lämplig för tjänst i Svenska kyrkan. Till sist hänger allt på biskopen om kandidaten en gång ska få vigas till präst eller diakon. Många känner en bävan inför uppdraget som väntar. Ängslan finns där. Duger jag?

Gör jag rätt eller fel i förhållande till vad som krävs av mig? Processen fram till vigning och tjänst är minst sagt krävande och det är därför än viktigare att tiden på utbildningsinstitutet präglas av en god arbetsmiljö där studenten i lugn och ro kan förbereda sig för sin blivande tjänst i kyrkan.

Jag tycker inte att Svenska kyrkans ledning varit tillräckligt lyhörda för kritiken mot utbildningsinstitutet. En del pratar om att arbetsmiljön präglas av "rädsla" och "en slutenhetens kultur" på institutet. Sant eller falskt spelar ingen roll just nu. Kritiken finns där. Situationen upplevs av många som en djupgående kris. I ett sådant läge måste alla korten på bordet. Öppenhet och transparens måste råda. Vad utbildningsinstitutets ledning anser det vet vi. De har givit sin syn i skilda sammanhang. Nej, nu krävs det att de högst ansvariga i Svenska kyrkan tar tag i situationen. I *Kyrkans Tidning* (nummer 16-2016) efterlyser generalsekreterare Helén Ottosson Lovén arbetsro. "utbildningsinstitutet står i en krävande process". Genomlysning och åtgärdsprogram är sjösatta påstås det. Tyvärr är det klassiska svar från ledande personer i vilken organisation som helst när det krisar. Krissignalerna har kommit länge nog nu från utbildningsinstitutet. Saker måste hända. Förändringar i styrning och ledning kanske till slut är enda utvägen. Institutet måste få arbetsro på sikt men just nu måste Svenska kyrkans ledning ta till sig av kritiken och ge oss ute i organisationen tillfredsställande svar på vad som händer vid utbildningsinstitutet. Ansvaret ligger ytterst på kyrkostyrelsen att utreda vad som händer och också se över hela utbildningsreformen om det inte fungerar. Inte locket på nu. Inte tystnad nu. Utan öppna upp och hitta lösningar som ger oss ett utbildningsinstitut som vi kan känna förtroende för och också har en arbetsmiljö som ger oss goda medarbetare i kyrkan i framtiden. Rustade för tjänst. En nystart behövs för Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

GÖRAN LUNDSTEDT

